

# टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे - २०२३

तृतीय वर्ष

सत्र - ५

विषय:- आधुनिक महाराष्ट्राचा राजकीय इतिहास (HC-502)

E (100 Marks)  
Batch - 2020-21/2021-22

दिनांक: २४/०५/२०२३ गुण : १०० वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) (४०)

१. भक्ती चळवळीचे सामाजिक योगदान सांगा.
२. ब्रिटिशांच्या महाराष्ट्रातील सत्तास्थापनेचे वर्णन करा.
३. महाराष्ट्रातील राष्ट्रवादाच्या उदयाची कारणे सांगा.
४. राष्ट्रीय चळवळीतील लोकमान्य टिळकांचे कार्य स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. तिसऱ्या इंग्रज मराठा युद्धाची माहिती लिहा.
२. सातान्याचे प्रतिसरकार याबद्दल माहिती द्या.
३. सशस्त्र क्रांतिकारी चळवळीचे भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यातील योगदान स्पष्ट करा .
४. संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीसाठी स्वातंत्र्य पूर्व काळात झालेले प्रयत्न यावर टीप लिहा .
५. ब्रिटिश काळात न्यायव्यवस्थेत कोणते बदल झाले ?

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. म . गांधी
२. बॉम्बे असोसिएशन
३. संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ
४. महाराष्ट्रात ब्रिटिश राजवटीविरुद्ध झालेले उठाव

## Translation in English

### Sub: Political History of Modern Maharashtra (HC-502)

---

**Instructions:** Attempt all questions.

---

**Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)**

1. State the social contribution of Bhakti movement.
2. Describe the establishment of British rule in Maharashtra.
3. State the reasons for rise of nationalism in Maharashtra.
4. Explain the work of Lokmanya Tilak in the national movement.

**Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)**

1. Write information about the third Anglo-Maratha war.
2. Give information about the Counter government (Patri sarkar) of Satara.
3. Explain the contribution of the Armed revolutionary movement in the Indian freedom struggle.
4. Write a note on the efforts made during the pre-independence period for the United Maharashtra Movement.
5. What were the changes in the judicial system during the British period?

**Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)**

1. M. Gandhi
2. Bombay Association
3. United Maharashtra Movement
4. Uprising against British rule in Maharashtra

-----